

A jogalkalmazás körében felmerülő gyakorlati problémák a hatályos polgári perrendtartás tükrében

Dr. Szűcs Péter

szakterületre specializálódott ügyvéd

Jogalkalmazók részéről felmerülő anomáliák és problémák

1. Tanú, mint bizonyítási eszköz
2. Orvosi titoktartás és az ez alóli felmentés
3. Szakértők
4. Más eljárásban résztvevő szakértő perbe vonása

Tanúbizonyítás

Polgári Perrendtartás 199§ (2)

(2) * Az ellenkérelem érdemi részében – ha azzal a fél a perben védekezni kíván – fel kell tüntetni:

a) alaki védekezés esetén

aa) az eljárás megszüntetésére alapot adó okot és az azt megalapozó tényeket,

ab) a tényeket alátámasztó és rendelkezésre álló bizonyítékokat, bizonyítási indítványokat az e törvényben meghatározott módon,

b) érdemi védekezés esetén

ba) a beszámítás kivételével az anyagi jogi kifogást a jogalap megjelölése útján,

bb) a keresetlevél érdemi részében előadottakra vonatkozó vitató és cáfoló nyilatkozatokat,

bc) a védekezést – ideértve az anyagi jogi kifogást is – megalapozó tényeket és az azokat alátámasztó és rendelkezésre álló bizonyítékokat, illetve bizonyítási indítványokat az e törvényben meghatározott módon.

Sorrend nem felcserélhető:

1. Tényállítás
2. alátámasztó és rendelkezésre álló bizonyítékok

Tanú, mint bizonyítási eszköz

Sorrend nem felcserélhető:

1. Tényállítás
2. alátámasztó és rendelkezésre álló bizonyítékok

A bizonyítási eszköznek az a célja, hogy a védekezés alapjául szolgáló tényállítást igazoljuk, de tényállítás hiányában nincs mit igazolni.

Tényállítást nem a tanútól kell meghallgatnunk, nem neki kell elmondania, hanem az ellenkérelemben [PP 199§ (2) bek.], mint ahogy a felperesnek is a keresetben meg kell tennie a megfelelő tényállítását.

Szakértő kirendelése

PP. 300. § [Szakértő alkalmazása]

- (1) Szakértőt kell alkalmazni, ha a jogvita kereteinek a meghatározásához vagy a perben jelentős tény megállapításához, megítéléséhez különleges szakértelem szükséges.
- (2) Szakértőként az igazságügyi szakértőkről szóló törvény szerinti szakértőt vagy az abban meghatározott eseti szakértőt lehet alkalmazni.
- (3) Törvény eltérő rendelkezése hiányában szakértő a fél megbízása vagy kirendelés alapján, indítványra alkalmazható.

KÖTELEZŐ a szakértő alkalmazása, nem „szokásjogi” kérdés

Bizonyítás értékelése

279. § [A bizonyítás eredményének mérlegelése]

- (1) A bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg.
- (2) Ha a per során a félnek és képviselőjének tényállításai eltérőek, ezt a bíróság akként értékeli, mintha magának a félnek a tényállításai lennének eltérők.
- (3) A bíróság a kártérítés vagy egyéb tartozás összegét, ha az a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján nem állapítható meg, a per összes körülményeinek mérlegelésével belátása szerint határozza meg.

Bizonyíték értékelése

- Kérdés: a tanúvallomás keretében beszerzett bizonyítékot (amikor is a tényállítást a tanú teszi meg) hogyan értékeli a bíróság?

Ítélezési szempontból és jogalkalmazási szempontból sem lehet jogszerű azaz ítélet, amely jogkérdésben, tanúbizonyítás keretében beszerzett nyilatkozatra alapítja az ítéletet. /1. fokon előforduló eset/
Jogalkotó ebben a kérdéskörben kizárólagos primátust biztosított az igazságügyi orvosszakértésnek.

Orvostanú és a titoktartás alóli felmentés

- Megkapja-e az orvos az orvosi titoktartás alóli felmentést, hogy vallomást tudjon tenni.
- A titoktartási kötelezettség alóli felmentés meg nem adása az adott bizonyíték vagy beszerzendő bizonyíték vonatkozásában azért történik, mert
  - hátrányos helyzetbe akarom hozni az ellenérdekű felet vagy
  - nem jogszerű az alperes által előterjesztett tanúbizonyítási indítvány

Bizonyítási szükséghelyzet

PP. 265. §

- 1) Törvény eltérő rendelkezése hiányában a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el (a továbbiakban: bizonyítási érdek), továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli.
- 2) A fél bizonyítási szükséghelyzetben van, ha valószínűsíti, hogy
  - a) a bizonyítási indítványához nélkülözhetetlen adatokkal kizárólag az ellenérdekű fél rendelkezik, és igazolja, hogy az ezek megszerzéséhez szükséges intézkedéseket megtette,
  - b) a tényállítás bizonyítása számára nem lehetséges, de az ellenérdekű féltől elvárható az állított tények fenn nem állásának a bizonyítása, vagy
  - c) a bizonyítás sikerességét az ellenérdekű fél neki felróhatóan hiúsította meg, és az ellenérdekű fél nem valószínűsíti az a)–c) pontban foglaltak ellenkezőjét.
- 3) Bizonyítási szükséghelyzet fennállása esetén a szükséghelyzetben lévő fél által bizonyítandó tényt a bíróság valósnak fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel.

Dokumentációs kötelezettség

Egészségügyi törvény „**136. § (1)** A beteg vizsgálatával és gyógykezelésével kapcsolatos adatokat az egészségügyi dokumentáció tartalmazza. Az egészségügyi dokumentációt úgy kell vezetni, hogy az a valóságnak megfelelően tükrözze az ellátás folyamatát.”

- Utólagos rekonstruálhatóság elve
- Tanúval nem pótolható az egészségügyi dokumentáció
  - Ezt az alapelvet a Kúria is mondta több alkalommal

Szakértő a perben, aggályos szakvélemény

PP 316. § [Az aggályos és az egyébként mellőzendő szakvélemény]

(1) A kirendelt szakértő szakvéleménye aggályos, ha

- a) hiányos, illetve nem tartalmazza a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit,
- b) homályos,
- c) önmagával, illetve a perbeli adatokkal ellentétes, vagy
- d) egyébként a helyességéhez nyomatékos kétség fér.

(2) A magánszakértői vélemény aggályos, ha

- a) az (1) bekezdésben meghatározott eset áll fenn,
- b) a magánszakértő e törvény szerinti perbeli kötelezettségeit nem teljesítette,
- c) annak kiegészítése az ellenfél kérdései vonatkozásában nem történt meg,
- d) annak kiegészítése az ellenfél magánszakértői véleményével szemben a szakkérdés vonatkozásában fennálló ellentét indokai tekintetében, szóban nem történt meg, vagy
- e) közte és az ellenfél magánszakértői véleménye között szakkérdésben ellentét áll fenn, és az a)–d) pontban foglalt okok egyik magánszakértői vélemény tekintetében sem állnak fenn.

(3) A kizárt vagy a kirendelés alól felmentett szakértő szakvéleménye, az aggályos magánszakértői vélemény vagy kirendelt szakértőtől származó szakvélemény, valamint törvény rendelkezése ellenére vagy a jelen fejezetben foglalt rendelkezések megsértésével benyújtott magánszakértői vélemény vagy más eljárásban kirendelt szakértőtől származó szakvélemény a perben bizonyítékként nem vehető figyelembe.

Új szakértő kirendelése

Aggályos szakértői vélemény esetén a bíróság első körben írásban, majd második körben szóbeli meghallgatás keretében kér kiegészítést, pontosítást.

Amennyiben a szakvélemény továbbra is aggályos, a bíróság elutasítja a keresetet.

Ha a felperes fellebbezésének a II. fokú bíróság helyt ad, mert a szakértői vélemény a II. fokú bíróság véleménye szerint is aggályos, és új szakértő perbe hívását rendeli el. Az ügy visszakerül az első fokú bíróságra.

Új szakértő perbe vezetése – végzés tartalma

Az új eljárásra utasított I. fokú bíróság az új szakértő perbe hívása során az alábbiakról tájékoztatja az új szakértőt:

- Ismerteti a tényt, hogy a korábbi szakértői véleményt nem tartotta aggályosnak,
- A korábbi szakértői vélemény rövid tartalmát rendelkezésre bocsátja
- Feladatként írja elő az új szakértőnek, hogy véleményezze ezt

HIBÁS MEGKÖZELÍTÉS

Jogilag helytelen szakértői kirendelői végzés következményei – megtörtént esetek

- Elkészül a második szakértői vélemény, amely csaknem szó szerint megegyezik az első szakvéleménnyel (plágium?)
- Bíró újabb, most már harmadik szakértőt rendel ki. Az elkészült harmadik szakvélemény is nagyrésztben megegyezik az első két, bíróság által aggályosnak ítélt szakvéleménnyel
- ETT kerül kirendelésre – változás az PP szerint már nem felülvéleményező testület, csak egy szakértők között egy.
- Időben leghosszabb pereim: 17 év és két 19 évig folyó per.

Szakértő kirendelő végzés során átadható dokumentáció

Azon dokumentumokat kell átadni, amelyek a szakvélemény elkészítéséhez indokoltak és szükségesek:

- Orvosi dokumentáció
- Peres felek kérdéseit tartalmazó beadványok

Korábbi szakértői véleményt nem kell átadni az új szakértőnek.

Más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazása

PP által bevezetett új eljárás:

306. § [Más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazása]

- 1) A bizonyító fél a más eljárásban kirendelt szakértőnek a szakkérdés tárgyában készített szakvéleménye felhasználását indítványozhatja.
- 2) Ha a bíróság az indítványnak helyt ad, a bizonyító fél köteles a szakvéleményt a bíróság felhívásában meghatározott határidőn belül benyújtani, vagy ha az célszerű, a bíróság intézkedik a szakvélemény beszerzése iránt.
- 3) A felek a szakvéleményre vagy a szakértővel nem közölt, lényeges perbeli adatokra vonatkozóan kérdések feltevését és azt is indítványozhatják, hogy a szakértő a szakvélemény aggályossága kiküszöböléséhez szükséges felvilágosítást adja meg.
- 4) Kirendelt szakértő vagy magánszakértő alkalmazásának az indítványozása esetén ugyanazon szakkérdés vonatkozásában már nincs helye más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazásának.

Más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazása

- Új jogtechnikai megoldás, Kúriai döntés nincs nem született még
- Alsóbb bíróságok indítványra engedélyezik
- Bizonyító fél kérheti – bizonyító felet vizsgálni kell illetve azt is, hogy lehetséges-e az alkalmazása és milyen körben
- (4) bek. Kirendelt szakértő vagy magánszakértő alkalmazásának az indítványozása esetén ugyanazon szakkérdés esetén már nincs lehetőség más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazásának

Köszönöm a figyelmet!